

जीवनविचार

प्रा. रा. तु. भगत

रिया पब्लिकेशन्स, कोल्हापूर

प्रमुख वितरक

B 298

अजब डिस्ट्रिब्युटर्स

६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
ajabpublications@gmail.com

जीवनविचार : प्रा. रा. तु. भगत

© प्रा. रा. तु. भगत

‘शिवसुंदर’ मोहिते पार्क,
रंकाळा, कोल्हापूर

प्रकाशक

रिया पब्लिकेशन्स
६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
riyapublications@gmail.com

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रीब्युटर्स
६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
ajabpublications@gmail.com

अक्षरजुळणी

रावजी देसाई

मुखपृष्ठ

चित्रमित्र पब्लिसिटी, कोल्हापूर.

मुद्रक

श्रीपाद ऑफसेट

आवृत्ती

२९ ऑगस्ट, २०१३

किंमत

₹ ११०/-

जीवनविचार

दोन शब्द

माझ्या जीवनाच्या पूर्वरंगापासून माझ्या मनाच्या गाभाऱ्यात शब्दकमळांच्या असंख्य कळ्यांनी घर करून ठेवलेलं आहे. आता माझ्या जीवनाच्या उत्तररंगात शब्दकमळांच्या त्या कळ्या उमललेल्या आहेत. आता त्या शब्दांच्या अंतरंगातील अर्थ-सौंदर्याचा सुगंध सुटला आहे. आता ते शब्द स्वानंदानं आपल्या अंतरंगातील अर्थ-सौंदर्याचं गुपित मला सांगत आहेत.

हे सारेच शब्द जेव्हा जीवनाला स्पर्श करतात तेव्हा ते संगीतमय बनतात. अशा संगीतमय शब्दांशी माझी चांगलीच गट्टी जमली आहे. त्यामुळे हे सारे शब्द जीवनाचा चित्तवेध घेण्यासाठी दत्त म्हणून मजपुढे उभे आहेत. अशा शब्दांमधून जीवनाचा शोध-बोध घ्यावा, जीवनाची उंची-खोली अजमवावी, जीवनातील सत्य-असत्य धुंडाळावं, जीवनातील सकाम-निष्काम कर्म ओळखावं आणि कृतज्ञतेनं आणि कृतार्थतेनं जगण्यातील मर्म समजून घ्यावं एवढ्यासाठी हा शब्द-प्रपंच येथे मांडला आहे.

खरं तर आपण जगायचं कोणासाठी? कशासाठी? कसं? आणि कां? या साऱ्या प्रश्नांची उत्तरं येथील शब्दांच्या अंतरंगात लपलेली आहेत. खऱ्याखऱ्या जीवनाचं गुपित, जीवनाचं रहस्य, जीवनाच सत्य आणि जीवनाचं मर्म हे सारे शब्द सहज सांगून जातात. आपण आनंदात जगावं कसं? सचोटीनं वागावं कसं? प्रामाणिकपणानं काम करावं कसं? दुसऱ्यांच्या भल्यासाठी झिजावं कसं? चांगलं तेवढं स्वीकारावं कसं? मिळालेल्या संधीचं सोनं करावं कसं? शेवटी जगून कीर्तिरूपानं उरावं कसं? या आणि अशा संबंधीचा जीवनविचार या पुस्तकाच्या पाना-पानातील शब्दा-शब्दात भरून राहिला आहे. आपल्या जीवनाचं सर्वार्थानं शुद्धीकरण व्हावं आणि आपणच आपल्या जीवनातील रहस्यमयता आणि वास्तविकता जाणून आपला जीवन-प्रवास आनंदमय बनवावा हाच येथील मुख्य जीवनविचार आहे.

शीतल मेहता म्हणजे प्रकाशन-विश्वातील 'प्रकाशपुत्र' आहेत. त्यामुळेच त्यांनी हे जीवनविचार वाचकांपर्यंत पोचविले. त्यांचे अंतःकरणपूर्वक आभार. आता हे जीवनविचार वाचकांच्या स्वाधीन करताना आनंद वाटत आहे.

- प्राचार्य रा. तु. भगत
'शिवसुंदर',
मोहिते पार्क, रंकाळा (प.),
कोल्हापूर-४१६०१२

अनुक्रमणिका

१. सूर्योदय - सूर्यास्त		११
२. खरे - खोटे		१२
३. अहंकार - अस्मिता		१३
४. साक्षर - निरक्षर		१४
५. खराटा - काठी		१५
६. सूप - चाळण		१६
७. हत्ती - मुंगी		१७
८. द्राक्षासव - रुद्रासव		१८
९. प्रतिभा - प्रतिमा		१९
१०. कमळ - चिखल		२०
११. झाडे - लव्हाळे		२१
१२. आस्तिक - नास्तिक		२२
१३. धुम्रपान - धुम्रगान		२३
१४. धर्म - अधर्म		२४
१५. सदाचार - भ्रष्टाचार		२५
१६. अनाथ - सनाथ		२६
१७. मालक - नोकर		२७
१८. सच्चा - लुच्चा		२८
१९. सज्जन - दुर्जन		२९
२०. हास्य - रुदन		३०
२१. अनुराग - विराग		३१
२२. डोळे - कान		३२
२३. कुसुम - वज्र		३३
२४. देव - दानव		३४

२५. लहान - मोठे		३५
२६. सुख - संकट		३६
२७. लांब - रुंद		३७
२८. श्रद्धा - अंधश्रद्धा		३८
२९. हात - पाय		३९
३०. आळशी - उद्योगी		४०
३१. आशा - निराशा		४१
३२. संयम - संशय		४२
३३. यश - अपयश		४३
३४. विवेक - विकार		४४
३५. संस्कृती - विकृती		४५
३६. वक्ता - श्रोता		४६
३७. एकाग्रता - द्विधाचित्तता		४७
३८. कावळा - कोकिळा		४८
३९. अहिंसा - हिंसा		४९
४०. ज्ञान - अज्ञान		५०
४१. मित्र - शत्रू		५१
४२. लक्ष्मी - सरस्वती		५२
४३. वर्तमानकाळ - भविष्यकाळ		५३
४४. फुले - काटे		५४
४५. भय - अभय		५५
४६. सोने - लोखंड		५६
४७. पुण्य - पाप		५७
४८. स्वर्ग - नरक		५८
४९. चालणे - थांबणे		५९
५०. तन्मयता - उदासिनता		६०
५१. नवे - जुने		६१

५२. सुंदर - कुरूप		६२
५३. स्वच्छ - अस्वच्छ		६३
५४. गुरु - शिष्य		६४
५५. वेदना - संवेदना		६५
५६. स्वावलंबी - परावलंबी		६६
५७. संतोष - असंतोष		६७
५८. मी - आम्ही		६८
५९. संवाद - विसंवाद		६९
६०. छोटी - मोठी		७०
६१. समता - विषमता		७१
६२. कर्मदक्ष - कर्मशून्य		७२
६३. भरती - ओहोटी		७३
६४. हितकारक - हानिकारक		७४
६५. रक्षक - भक्षक		७५
६६. प्रतिका - उपेक्षा		७६
६७. स्त्री - पुरुष		७७
६८. प्रसन्नता - चिंता		७८
६९. अनुनय - अभिनय		७९
७०. घर - दूर		८०
७१. सकारात्मक - नकारात्मक		८१
७२. प्रश्न - उत्तर		८२
७३. संगत - विसंगत		८३
७४. संकल्प - सिद्धी		८४
७५. प्रामाणिक - अप्रामाणिक		८५
७६. खुर्ची - कुदळ		८६
७७. उजेड - अंधार		८७
७८. वेळ - अवेळ		८८

७९. सख्खा भाऊ - सावत्र भाऊ		८९
८०. विद्यासंपन्न - सौंदर्यसंपन्न		९०
८१. धीर - अधीर		९१
८२. नियंत्रक - नियंत्रित		९२
८३. ज्ञान - अनुभव		९३
८४. स्थितीशीलता - गतिशीलता		९४
८५. पडणे - उठविणे		९५
८६. स्मरण - विस्मरण		९६
८७. नीती - अनीती		९७
८८. आनंद - अहंकार		९८
८९. गुण - अवगुण		९९
९०. दान - अनुदान		१००
९१. योगी - भोगी		१०१
९२. बोलणे - करणे		१०२
९३. ऐरण - हातोडा		१०३
९४. काम - खेळ		१०४
९५. वाद - संवाद		१०५
९६. पुरुष - महापुरुष		१०६
९७. आरंभ - शेवट		१०७
९८. पळते - चावते		१०८
९९. हिरा - चिंधी		१०९
१००. भाकरी - पाणी		११०
१०१. पणती - पतंग		१११
१०२. जीवन - मृत्यू		११२

